

Un grup de visitants observen atents un dels documents fotogràfics exposats

Exposició a la Tecla Sala sobre els afusellaments al Camp de la Bota

La mostra és itinerant, ha recorregut 10 municipis i es clou a L'Hospitalet

HISTÒRIA Francisc Abad és el responsable d'aquesta exposició que, amb el títol d'*El camp de la bota*, mostra un seguit de fotografies, documents i testimonis sobre els 1.704 afusellats al Camp de la Bota de Barcelona entre 1939 i 1952, i sobre la resta de víctimes del franquisme i el nazisme.

La mostra, que es podrà visitar fins al 27 de maig al Centre Cultural Tecla Sala, ha tingut caràcter itinerant i a cada localitat s'han recollit documentació, fotografies i nous testimonis de les víctimes. 23 hospitalencs van ser afusellats en aquesta zona on el 2004 s'hi va emplaçar el Fòrum de les Cultures.

Pel que fa a la recerca local sobre els afusellats de L'Hospitalet al Camp de la Bota, l'Ajuntament, a través de l'Arxiu Històric i en col·laboració amb la Diputació de Barcelona, ha encarregat la investigació a l'historiador Jordi Cànovas, membre del Departament d'Història

Els organitzadors de l'exposició han tingut accés al contingut dels processos sumarials. Els expedients consultats posen de manifest la il·legalitat de les condemnes a mort

Contemporània de la Universitat de Barcelona i del Centre d'Estudis de L'Hospitalet.

■ Moviments anarquistes

Per a la investigació s'ha aconseguit localitzar documentació sobre els 23 afusellats hospitalencs i s'ha pogut conèixer el contingut dels processos sumarials que els condemnaren a mort.

Jordi Cànovas ha explicat que la

major part d'aquests hospitalencs eren persones vinculades als moviments anarquistes i veïns dels barris de Santa Eulàlia, Collblanc i la Torrassa. "Tots van ser executats en sis mesos, mentre que la mitjana de temps a la resta de l'Estat per dur a terme un afusellament era de dos anys. Això ens dona idea de la urgència que existia per reprimir els moviments obrers d'aquesta ciutat localitzats especialment a Collblanc-la Torrassa", diu.

■ Localitzar els familiars

D'altra banda, sobre la base de les dades obtingudes, s'ha dut a terme el procés de localització de familiars dels afusellats que, tot i la intensa dedicació esmerçada, han estat pocs, segons els responsables de l'estudi, a causa probablement de la recurrent mobilitat de població que caracteritza el municipi.

A partir d'aquest treball, l'aportació hospitalenca a l'exposició

presenta les dades de tots els afusellats hospitalencs i una àmplia mostra dels expedients que posa de manifest la il·legalitat d'aquelles condemnes. També incorpora fotografies i objectes rescatats del temps d'empresonament dels casos en què s'han pogut aconseguir, així com un audiovisual de l'únic familiar que ha accedit a ser entrevistat, Constantí Tormo.

Un dels executats a L'Hospitalet va deixar com a herència al seu fill una capseta rodona de cartró amb un paper on va apuntar amb llapis la data de la seva mort, un 7 de juliol, que va conèixer per endavant.

La mostra ha rebut el suport de la Direcció General de la Memòria Democràtica de la Generalitat, impulsora del Memorial Democràtic i responsable de les polítiques públiques de recuperació de la memòria democràtica.

Al llarg dels 10 municipis per on ha passat la mostra, ha tingut 12.336 visitants. # R.

Un llibre recull la lluita antifranquista d'onze hospitalencs

LLI BRES El periodista Maurici Jaumandreu ha presentat *L'olor de la pólvora*, un llibre que presenta la història d'onze homes i dones de L'Hospitalet que van lluitar contra el franquisme i que van patir la repressió del règim. Són les històries de gent anònima que l'autor tracta de recuperar de l'oblit.

El treball de Jaumandreu, redactor de la revista *Viu L'Hospitalet*, és fruit de la feina realitzada per l'Associació Pont de la Llibertat-L'Hospitalet Antifranquista, que ha enregistrat més d'un centenar de testimonis de persones de la ciutat que van lluitar contra el règim de Franco. "Vam veure la necessitat que aquest material fos accessible per a tota la ciutadania,

Maurici Jaumandreu

perquè són històries amb un gran valor moral", segons l'autor.

En la presentació del llibre van participar la primera tinenta d'alcalde, Núria Marín; el representant del Memorial Democràtic de la Generalitat, Ignasi Sardà; i el president de l'Associació Pont de la Llibertat, Jaume Valls. Marín va dir que "el coneixement del que va passar durant 40 anys de dictadura és fonamental per saber qui som i on som". Per la seva banda, Jaume Valls, va posar de manifest "l'interès que molts joves tenen per conèixer els testimonis de la lluita antifranquista i fer sentir la veu de totes aquelles persones que durant tants anys van ser silenciades". # ANDREU FERRER